

JURIDISKA FAKULTETEN
vid Lunds universitet

Annika Sandén

Barnets rätt till familjeåterförening

- en utredning av hur principen om barnets bästa tillgodoses inom rätten till familjeåterförening i svensk rätt

LAGF03 Rättsvetenskaplig uppsats

Uppsats på juristprogrammet
15 högskolepoäng

Handledare: Peter Gottschalk

Termin: VT 2014

Innehåll

SUMMARY	1
SAMMANFATTNING	2
FÖRKORTNINGAR	3
1 INLEDNING	4
1.1 Syfte och frågeställning	4
1.2 Avgränsningar	5
1.3 Metod och material	6
1.4 Disposition	7
2 PRINCIPEN OM BARNETS BÄSTA	9
2.1 Barnkonventionen	9
2.2 Utlänningslagen	10
3 INTERNATIONELLA ÅTAGANDEN INOM RÄTTEN TILL FAMILJEÅTERFÖRENING	12
3.1 Familjeåterförening i Europeiska konventionen	12
3.2 Familjeåterföreningsdirektivet	12
3.2.1 Vem som omfattas av direktivet	13
3.2.2 Barn i familjeåterföreningsdirektivet	13
4 FAMILJEÅTERFÖRENING I SVERIGE	15
4.1 Familjeåterföreningsdirektivets implementering i Sverige	15
4.2 Kärnfamiljen	16
4.3 Barn i utlänningslagen	16
4.4 Fakultativa bestämmelser	18
4.4.1 Särskilt beroendeförhållande	18
4.4.2 Synnerliga skäl	19
4.4.3 Synnerligen ömmande omständigheter	19
4.5 DNA-analys	20
5 ANALYS OCH SLUTSATSER	22

5.1	Sammanfattande slutsatser	22
5.2	Avslutande diskussion	24
	KÄLL- OCH LITTERATURFÖRTECKNING	25
	RÄTTSFALLSFÖRTECKNING	27

Summary

The principle of the child's best interest is an important principle, both nationally and internationally. According to the Convention on the Rights of the Child it should be taken into account in all decisions concerning children. Another important principle is the right to family reunification. This essay connects the two principles and examines how the principle of the child's best interest is met within family reunification in Sweden.

The material on which the essay is primarily based on is the Swedish Aliens Act (*Sw. utlänningslagen*) and the Family Reunification Directive . The right to family reunification in the European Union for third country citizens is regulated in the Family Reunification Directive . The essay investigates how the implementation of the directive was like in Sweden and how it affected the Swedish legislation. Furthermore, the essay investigates which children and family members that has the right to family reunification, and which actions the legislature has taken to meet the principle of the child's best interest.

According to family reunification directive, the traditional families will be granted residence. Sweden has however in the implementation of the directive chosen a broader definition of family than this. In the essay, I discuss how the child's best interests is met in the Swedish Aliens Act , but I haven't found an easy answer to the question, since the scope of the essay hasn't included examination of how the law is interpreted in practice.

Sammanfattning

Principen om barnets bästa är en viktig princip både nationellt och internationellt. Enligt barnkonventionen ska den beaktas vid alla beslut som rör barn. En annan viktig princip är rätten till familjeåterförening. Uppsatsen sammankopplar de två principerna och utreder hur principen om barnets bästa tillgodoses inom rätten till familjeåterförening i Sverige.

Materialet som uppsatsen bygger på är främst utlänningslagen och familjeåterföreningsdirektivet. Rätten till familjeåterförening i EU för tredjelandsmedborgare regleras i familjeåterföreningsdirektivet. Uppsatsen utreder hur införlivandet av direktivet sett ut i Sverige och hur det påverkat svensk lagstiftning. Vidare utreds vilka barn och familjemedlemmar som har rätt till familjeåterförening, samt vilka åtgärder lagstiftaren vidtagit för att tillgodose principen om barnets bästa.

Enligt familjeåterföreningsdirektivet ska kärnfamiljen beviljas uppehållstillstånd. Sverige har i implementeringen av direktivet valt en bredare familjedefinition än detta. Jag diskuterar i uppsatsen kring hur barnets bästa tillgodoses i utlänningslagen, men jag har inte funnit ett enkelt svar på frågan, då det inte funnits utrymme att utreda hur lagtexten tolkas i praktiken.

Förkortningar

Barnkonventionen	FN:s konvention om barns rättigheter
Barnrättskommittén	Committee of the rights of the child
Europakonventionen	Europeiska konventionen för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna
Familjeåterföreningsdirektivet	EG-direktivet om rätt till familjeåterförening
EU	Europeiska unionen
FEU	Fördraget om Europeiska unionen
FEUF	Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
KOM	Europeiska kommissionen
MIG	Migrationsöverdomstolen
Prop.	Proposition till Sveriges riksdag
SOU	Statens Offentliga utredningar
UtIL	Utlänningslag (2005:716)
bl.a.	bland annat
t.ex.	till exempel

1 Inledning

Anhöriginvandring och rätten till familjeåterförening är ett ständigt uppmärksammat ämne i den migrationspolitiska debatten. Gripande tidningsartiklar om barn som inte får återförenas med sina familjer är ingen ovanlig läsning, och det är där jag fann inspiration för uppsatsens ämne. Rätten till familjeåterförening regleras olika beroende på vem som gör rättigheten gällande, och jag vill utreda hur denna rättighet ser ut för barn, samt hur principen om barnets bästa tillgodoses i rätten till familjeåterförening. Att hålla samman familjen är en grundprincip inom den svenska utlänningsrätten och hänsynen till barns bästa betonas såväl i utlänningslagstiftningen som i annan lagstiftning som berör barn.¹ Enligt FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen)² ska barnets bästa alltid komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barn. Vidare stadgar konventionen barns rätt att inte skiljas från sina föräldrar och att barnet ska ha rätt till återförening med föräldrarna om de åtskiljs.³ Dessa regler har implementerats och blivit lag i Sverige genom EU:s familjeåterföreningsdirektiv⁴, som reglerar rätten till familjeåterförening för tredjelandsmedborgare inom EU.

1.1 Syfte och frågeställning

“Den svenska lagstiftningen kan [...] tolkas med vägledning inte bara av lagtext, förarbete och praxis utan även av innehållet i en konvention eller överenskommelse.”⁵

Så som regeringen påpekat enligt citatet ovan ämnar jag att utforma denna uppsats, nämligen att tolka den svenska utlänningslagstiftningen inte enbart utifrån lagtext och förarbete utan även relevanta konventioner och direktiv.

Artikel 3 i barnkonventionen ålägger myndigheter och lagstiftande organ att vid alla åtgärder som rör barn låta barnets bästa komma i främsta rummet. Principen om barnets bästa ska appliceras på alla områden, och området för denna uppsats är familjeåterförening. Uppsatsens övergripande syfte är

¹ Prop. 2005/06:72, s. 69; 1 kap. 10 § utlänningslagen (2005:716), UtL.

² New York den 20 November 1989, SÖ 1990:20.

³ Artikel 3, 9 och 10 barnkonventionen.

⁴ Rådets direktiv 2003/86/EG av den 22 september 2003 om rätt till familjeåterförening.

⁵ Prop. 1996/97:25, s. 245.

således att utreda om principen om barnets bästa faktiskt har applicerats på rätten till familjeåterförening.

För att uppnå syftet kommer jag utreda vad aktuella rättskällor säger om familjeåterförening och principen om barnets bästa. Uppsatsen har sin utgångspunkt i familjeåterföreningsdirektivet, som är ett minimidirektiv och således har ett handlingsutrymme för medlemsstaterna att gå utöver vad direktivet föreskriver.⁶ Jag kommer därför utreda hur familjeåterföreningsdirektivet införlivats i svensk rätt, och vilken hänsyn man har tagit till principen om barnets bästa i nationell lagstiftning.

För att konkretisera uppsatsens syfte utgår jag från följande huvudfrågeställning:

- Tillgodoses principen om barnets bästa vid rätten till familjeåterförening i Sverige?

För att besvara min huvudfråga måste jag ha en inblick i de relevanta rättskällorna på området. Därför har jag utvecklat huvudfrågan med följande underfrågor:

- Hur definieras principen om barnets bästa inom utlänningsrätten?
- Hur har införlivandet av familjeåterföreningsdirektivet sett ut i Sverige?
- Vilka barn har rätt till familjeåterförening enligt utlänningslagen?
- Hur har principen om barnets bästa uppmärksammats i nuvarande lagstiftning om familjeåterförening?

1.2 Avgränsningar

Denna uppsats handlar om familjeåterförening, som är en del av anhöriginvandring. Således kommer inte andra former av invandring, t.ex. arbetskraftsinvandring, att beröras. Vidare är uppsatsens avgränsad till att huvudsakligen utreda rätten till familjeåterförening för barn. Följaktligen kommer övriga medlemmar av familjen enbart beröras i den mån som det ger en bättre inblick i hur barnet påverkas. Jag har i uppsatsen valt att utgå från familjeåterföreningsdirektivet, vilket reglerar familjeåterförening för tredjelandsmedborgare. Därmed sker en naturlig avgränsning gentemot familjeåterförening mellan EU-medborgare.

⁶ Artikel 3.5 familjeåterföreningsdirektivet; prop. 2005/06:72, s.35.

Uppsatsens frågeställningar kommer besvaras utifrån förarbeten, lagar, direktiv och konventioner. Ett fåtal rättsfall kommer beröras, men på grund av platsbrist är möjligheten att utreda den praktiska aspekten och tillämpningen av bestämmelserna starkt begränsad. Ansökningsprocessen är följaktligen inte heller område för utredning i uppsatsen.

Uppsatsens begränsning i omfång innebär även vissa avgränsningar inom familjeåterförening som område. Försörjningskravet⁷ kommer därför inte beröras. Fokus för uppsatsen ligger på förhållandet mellan barn och föräldrar och jag har därmed valt att utelämna äktenskap mellan underåriga och äktenskap mellan underåriga och vuxna. Trots att det hade varit intressant med ett komparativt perspektiv mellan EU-medborgares och tredjelandsmedborgares rätt till familjeåterförening, men av utrymmesskäl ligger fokus enbart på tredjelandsmedborgare.

1.3 Metod och material

Uppsatsen är skriven huvudsakligen utifrån en traditionell rättsdogmatisk metod, och därmed rättskälleläran. Syftet med den rättsdogmatiska metoden är att fastställa vad som idag utgör gällande rätt inom ramen för det berörda rättsområdet, familjeåterförening och principen och barnets bästa. Det EU-rättsliga familjeåterföreningsdirektivet och den svenska utlänningslagen är grundstenarna gällande material i uppsatsen. Utlänningslagen är som lagtext den viktigaste rättskällan enligt den svenska rättskälleläran.

Familjeåterföreningsdirektivet är enligt EU-rätten en sekundär källa, och måste implementeras i varje medlemslands nationella rättsordning.⁸

I och med Sveriges anslutning till EU har även EU:s rättsakter fått betydelse för den svenska rättskälleläran.⁹ Jag har i uppsatsen valt att använda mig både av EU-rättsliga konventioner och direktiv samt svensk lagtext och förarbete. Jag är medveten om att förhållandet mellan EU-direktiv och svenska förarbeten kan vara problematiskt, då förarbeten inom Europarätten inte används som rättskälla.¹⁰ Försiktighet har därmed vidtagits vid tolkning av familjeåterföreningsdirektivet med hjälp av svenska förarbeten, utan jag har istället försökt se till direktivets preambel för att utläsa dess bakomliggande syfte. Eftersom direktivet som jag tidigare nämnt är ett minimidirektiv, har jag dock bedömt förarbeten som en godtagbar källa för tolkning i de delar som direktivet lämnar utrymme för mer generösa regler.

⁷ UtlL 5 kap. 3b §.

⁸ Bernitz och Kjellgren, 2010, s. 56.

⁹ Lag med anledning av Sveriges anslutning till Europeiska unionen, SFS 1994:1500.

¹⁰ Bernitz och Kjellgren, 2010, s. 187 f.

Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna¹¹, Europakonventionen, berörs eftersom rätten till familjeåterförening genom detta rättsinstrument fått status som en grundläggande rättighet som avser att skydda rätten till familjeliv.¹² Europakonventionen är inkorporerad i svensk rätt och gäller som lag rakt av.¹³ Uppsatsen är skriven ur ett barnrättsperspektiv, och därmed är barnkonventionen en naturlig utgångspunkt då Sverige som konventionsstat åtagit sig att säkerställa barns rättigheter och agera utifrån barnets bästa. Barnkonventionen gäller dock inte som lag i Sverige så som Europakonventionen gör, utan svenska lagar ska ändras och anpassas till konventionens bestämmelser.¹⁴

I uppsatsen har jag även använt mig av bl.a. barnkommissionens förslag och en del rättsvetenskaplig doktrin som jag bedömt som tillförlitlig. Trots att dessa källor inte är rättsligt bindande har det gett en inblick i hur direktiv och lagar tolkas.¹⁵ Jag skulle därmed vilja påstå att uppsatsen är skriven utifrån en utvidgad rättsdogmatisk metod snarare än en strikt rättsdogmatisk.

1.4 Disposition

Jag har valt att inleda uppsatsen med att i *kapitel 2* utreda principen om barnets bästa. Principen är uppsatsens röda tråd och därmed är det viktigt att bilda sig en uppfattning om den i ett tidigt skede av uppsatsen. Jag utgår från hur barnets bästa definieras enligt två utvalda rättskällor; barnkonventionen samt utlänningslagen.

I *kapitel 3* behandlas familjeåterförening i internationella åtaganden, där jag först utreder familjeåterförening enligt Europakonventionen. Därefter följer i avsnitt 3.2 en granskning av familjeåterförening utifrån familjeåterföreningsdirektivet. I avsnittet utreds främst vem som omfattas av direktivet och hur barn berörs i direktivet.

I *kapitel 4* följer uppsatsens egentliga syfte, då det knyter samman barnets bästa och rätten till familjeåterförening i Sverige. I avsnitt 4.1 sammankopplar jag det EU-rättsliga familjeåterföreningsdirektivet med

¹¹ Rom den 4 november 1950, SÖ 1952:35.

¹² Artikel 8 Europakonventionen.

¹³ Lag (1994:1219) om den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

¹⁴ Artikel 2, 3 och 4 Europakonventionen; prop. 1989/90:107, s. 27 f.

¹⁵ Bernitz och Kjellgren, 2010, s. 180.

nationell lagstiftning i Sverige, för att i resterande avsnitt i kapitlet undersöka hur rätten till familjeåterförening tillgodoses i den svenska rättsordningen. Det finns ett antal fakultativa bestämmelser i utlänningslagen, dvs. bestämmelser där uppehållstillstånd får beviljas. De är av intresse då de i större utsträckning än de obligatoriska bestämmelserna innebär en avvägning och gränsdragning i det enskilda fallet. Avsnitt 4.5 avslutar kapitel 4 och behandlar DNA-analys i familjeåterföreningsärenden. Jag har valt att utreda DNA-analys i uppsatsen då principen om barnets bästa var en av anledningarna till varför det infördes.

I *kapitel 5* följer en analys av utredningen och en återkoppling till frågeställningarna, samt en redovisning av de slutsatser och sammanfattande svar som jag kommit fram till.

2 Principen om barnets bästa

2.1 Barnkonventionen

Barnkonventionen ratificerades i Sverige år 1990 utan några förbehåll, men som nämnts i avsnitt 1.3 gäller konventionen inte som lag i Sverige.¹⁶

Regeringen har istället för inkorporering valt att anpassa svensk rätt så att den ska stå i överensstämmelse med barnkonventionen. Till skillnad från många andra konventioner finns det ingen internationell domstol som kan fastställa att en stat inte följer bestämmelserna. Det finns emellertid en FN-kommitté (barnrättskommittén) som granskar de framsteg som staterna gör för att förverkliga de skyldigheter de har enligt konventionen. Kommittén utfärdar därefter rekommendationer för hur staten bättre ska leva upp till konventionen.¹⁷

Det kan vara lämpligt att klarlägga att barn definieras, enligt både svensk lagstiftning och barnkonventionen, som personer under 18 år.¹⁸ Enligt artikel 3 i barnkonventionen ska man i alla beslut som rör barn beakta barnets bästa, dock ges det ingen allmän förklaring om vad barnets bästa innebär. Barnrättskommittén har emellertid framhållit att barnets bästa ska ses tillsammans med övriga artiklar i konventionen.¹⁹ Konventionen erkänner familjen som den grundläggande enheten i samhället, och barnets behov av och rätt till sina föräldrar går som en röd tråd genom konventionen. Familjeåterförening är dock inte en formulerad rättighet i sig, utan konventionen nämner enbart familjeåterförening när det gäller handläggningen. Konventionen stadgar då att ärenden som rör familjeåterförening ska behandlas på ett positivt, humant och snabbt sätt.²⁰

Barnrättskommittén ansåg i sin senaste rapport år 2009 att Sverige inte tog tillräcklig hänsyn till barnets bästa i asyl- och migrationsfall. De rekommenderade regeringen att höja medvetenheten om innebörden i och den praktiska tillämpningen av principen om barnets bästa, samt att artikel 3 i konventionen i större utsträckning ska återspeglas i lagstiftning och handläggning. Dessutom rekommenderade kommittén att åtgärder vidtas för att garantera att principen om barnets bästa utgör grunden i handläggningen

¹⁶ Prop. 1989/90:107, s. 28.

¹⁷ Artikel 44 barnkonventionen; Wikrén och Sandesjö, 2010, s. 82.

¹⁸ UtL 1 kap. 2 §; artikel 1 barnkonventionen.

¹⁹ UNICEF, Implimentation handbook s. 37 f.

²⁰ Artikel 5, 9, 14 och 18 barnkonventionen.

och i alla beslut. Vidare rekommenderade rekommenderades Sverige att inkorporera barnrättskonventionen i svensk lag, något som ännu inte skett.²¹

2.2 Utlänningslagen

Regler om uppehållstillstånd i svensk lagstiftning återfinns i utlänningslagen (2005:716). För ärenden som berör barn finns det en allmän bestämmelse om barnets bästa i 1 kap. 10 § UtlL. Enligt denna portalparagraf ska man alltid vid prövning av ärenden som berör barn särskilt beakta vad hänsynen till barnets hälsa och utveckling samt barnets bästa i övrigt kräver. Bestämmelsen infördes ursprungligen 1997 i 1989 års utlänningslag i syfte att uppfylla barnkonventionens krav.²² Inte heller i utlänningslagen är innebörden av principen tydliggjord. I avsnitt 4.4.3 återkommer jag emellertid till om införandet av paragrafen om *synnerligen ömmande omständigheter* kan vara ett försök till klargörande.

I regeringens proposition Svensk migrationspolitik i globalt perspektiv (1996/97:25) konstaterar man följande angående barnets bästa:

“Det kan konstateras, att principen om att hänsyn ska tas till barns bästa sedan länge finns i svensk rätt och också återspeglas inom utlänningsrätten. En övergripande riktlinje av detta slag finns i regeringsformens stadgande om den enskildes välfärd som grundläggande mål för den offentliga verksamheten. Sverige har aktivt slutit upp i utvecklandet av en internationell rättsordning för mänskliga rättigheter genom att ratificera olika internationella överenskommelser som berör barn. Dessa överenskommelser ger vägledning om vad som internationell kan anses som god standard för hänsynstagande till barn och ungdomar på utlänningsrättens område.”²³

Ur regeringens proposition framgår det vidare att det finns starka skäl att ta hänsyn till barn i asylprocessen då de oftast inte själva valt att lämna sitt land. Regeringen påpekar dock att utlänningslagen är en lagstiftning där barnets intresse måste vägas mot andra samhällsintressen, och skyldigheten att ta hänsyn till barnets bästa får inte leda till att det blir ett eget kriterium

²¹ Concluding observations of the Committee on the Rights of the Child: Sweden. s. 3 och 27 f.

²² Diesen m.fl., 2012, s. 101.

²³ Prop. 1996/97:25, s. 244 f.

för uppehållstillstånd att vara barn.²⁴ Även föräldrabelken har en paragraf kring barnets bästa, som bl.a. stadgar barnets behov av en nära och god kontakt med båda föräldrarna.²⁵

²⁴ Prop. 1996/97:25, s. 244 ff.

²⁵ FB 6 kap. 2a §.

3 Internationella åtaganden inom rätten till familjeåterförening

3.1 Familjeåterförening i Europeiska konventionen

I familjeåterföreningsdirektivets preambel anges att direktivet respekterar de grundläggande rättigheter och iakttar de principer som erkänns särskilt i artikel 8 i Europeiska konventionen.²⁶ Av artikeln följer att "var och en har rätt till respekt för sitt privat- och familjeliv, sitt hem och sin korrespondens". Rätten till familjeåterförening kan således ses som en grundläggande rättighet inom folkrätten. Europadomstolens praxis ger dock inte stöd för att bestämmelsen innebär en generell rätt till familjeåterförening, utan det är omständigheterna i det enskilda fallet som avgör om en sådan rätt föreligger.²⁷ Rätten till familjeåterförening är inte oinskränkt, undantag får göras bl. a. med hänsyn till den allmänna säkerheten och landets ekonomiska välbefinnande. Om en fråga uppkommer ifall rätten enligt artikel 8 har kränkts, måste det bedömas om splittringen i familjen är proportionerlig och därmed kan anses nödvändig i ett demokratiskt samhälle.²⁸

3.2 Familjeåterföreningsdirektivet

Rådet antog den 22 september 2003 direktiv 2003/86/EG om rätt till familjeåterförening (familjeåterföreningsdirektivet), som fastställer gemensamma regler för utövandet av rätten till familjeåterförening för tredjelandsmedborgare som vistas lagligen på medlemsstaternas territorier. Direktivet behandlar tredjelandsmedborgares rätt till familjeåterförening med familjemedlemmar som också är tredjelandsmedborgare.²⁹

Enligt funktionsfördraget ska Europaparlamentet och rådet vid utformning av en gemensam invandringspolitik för EU besluta om villkor för inresa och

²⁶ Preambel 2 familjeåterföreningsdirektivet.

²⁷ Prop. 2005/06:72, s. 24 f.

²⁸ Artikel 8.2 Europakonventionen; SOU 2002:13, s. 95.

²⁹ Artikel 1 familjeåterföreningsdirektivet; KOM (2008) 610 slutlig, s. 2.

vistelse när det gäller familjeåterförening.³⁰ De senaste 20 åren har familjeåterförening varit en av de främsta orsakerna till invandring till EU.³¹ Ungefär 500 000 migranter per år är tredjelandsmedborgare som återförenas med medborgare från länder utanför EU.³² Syftet med familjeåterföreningsdirektivet är att fastställa gemensamma bestämmelser för utövandet av rätten till familjeåterförening för tredjelandsmedborgare som vistas lagligen på medlemsstaternas territorier, och är den första uppsättningen EU-gemensamma åtgärder på området.³³

3.2.1 Vem som omfattas av direktivet

För att omfattas av familjeåterföreningsdirektivets bestämmelser om rätt till familjeåterförening ska anknytningspersonen, den som vill återförenas med sin familj, inneha ett uppehållstillstånd i medlemsstat med en giltighetstid på minst ett år och ha välgrundade utsikter att få ett permanent sådant.³⁴ Som nämnt tidigare består familjeåterföreningsdirektivet av både obligatoriska och fakultativa bestämmelser. De obligatoriska reglerna avser familjeåterförening med kärnfamiljen, som åtminstone innefattar anknytningspersonens make/maka och underåriga barn till referenspersonen eller dennes make/maka.³⁵ Direktivet föreskriver vidare en skyldighet för medlemsstaterna att bevilja uppehållstillstånd för föräldrar till ensamkommande flyktingbarn.³⁶

Direktivet tar även upp situationer då uppehållstillstånd får eller ska avslås. För polygama hushåll ska inte uppehållstillstånd beviljas för ytterligare en make om anknytningspersonen redan bor tillsammans med en make i medlemsstaten.³⁷ En ansökan om uppehållstillstånd för familjeåterförening får även avslås med hänsyn till allmän ordning, säkerhet och hälsa, om det är fastställt att falska eller vilseledande uppgifter använts. Inför ett avslag på en ansökan om familjeåterförening ska dock humanitära hänsyn tas.³⁸

3.2.2 Barn i familjeåterföreningsdirektivet

Enligt familjeåterföreningsdirektivet ska som ovan nämnt familjeåterförening tillåtas för underåriga barn som är gemensamma till

³⁰ Artikel 79.2a FEUF.

³¹ KOM (2008) 610 slutlig, s. 2.

³² KOM (2011) 735 slutlig, s. 1.

³³ KOM (2008) 610 slutlig, s. 2.

³⁴ Artikel 3 familjeåterföreningsdirektivet.

³⁵ Artikel 4.1; preambel 9 familjeåterföreningsdirektivet.

³⁶ Artikel 9.3 familjeåterföreningsdirektivet.

³⁷ Artikel 4.4 familjeåterföreningsdirektivet.

³⁸ Artikel 6 familjeåterföreningsdirektivet; prop. 2005/06:72, s. 26.

anknytningspersonen och dennes eller dennas make. Även anknytningspersonens eller makens egna barn som står under dennes eller dennas vårdnad ska tillåtas familjeåterförening. Rätten till återförening förutsätter dels att barnet är försörjningsberoende av föräldern, dels, om barnet står under gemensam vårdnad med annan förälder, att det föreligger medgivande från denne eller denna till familjeåterförening. Barn till registrerade partners och sambos *får* tillåtas familjeåterförening. Alla bestämmelser kring barn i direktivet gäller även adopterade barn.³⁹

En förutsättning för att ha rätt till familjeåterförening är att barnet inte har uppnått myndighetsåldern i den berörda medlemsstaten. Barnet måste även vara ogift.⁴⁰ Enligt direktivet får medlemsstaterna begära att ansökningar om familjeåterförening för underåriga barn ska lämnas innan barnet har fyllt 15 år. Om ansökan lämnas in efter det att barnet fyllt 15 år, ska de medlemsstater som beslutar att tillämpa detta undantag tillåta inresa och vistelse för sådana barn av andra skäl än familjeåterförening.⁴¹

³⁹ Art 4 familjeåterföreningsdirektivet.

⁴⁰ Art. 4.1 familjeåterföreningsdirektivet.

⁴¹ Art. 4.6 familjeåterföreningsdirektivet.

4 Familjeåterförening i Sverige

I Sverige var antalet personer som sökte uppehållstillstånd på grund av anknytning till personer bosatta i Sverige år 2012 cirka 45 700 st. Av dem var det drygt 30 000 som beviljades uppehållstillstånd på grund av familjeanknytning.⁴²

Rätten till familjeåterförening regleras i Sverige av utlänningslagen. När det gäller rätten till uppehållstillstånd är det uttalat i förarbetena till utlänningslagen att anhöriga inom kärnfamiljen skall ha en principiell rätt till familjeåterförening. Regeringen ansåg att rätten till familjeåterförening för underåriga barn krävde ett tydligt uttryck i lagtexten för att kraven i familjeåterföreningsdirektivet skulle anses vara uppfyllda. Som följd tillkom en paragraf i utlänningslagen med obligatoriska bestämmelser för familjeåterförening för kärnfamiljen.⁴³ Rätten att bevilja uppehållstillstånd är inskränkt genom att det i 5 kap. 17-17b §§ UtIL föreskrivs att uppehållstillstånd får nekas i vissa situationer, t.ex. att sökanden lämnat oriktiga uppgifter.⁴⁴

4.1 Familjeåterföreningsdirektivets implementering i Sverige

Sverige är från och med 1 januari 1995 medlem i EU, och genom sitt inträde blev Sverige bunden av EU-rättsliga regler. Familjeåterföreningsdirektivet är således bindande för Sverige som ramlag. Direktivet har som tidigare nämnts både obligatoriska och fakultativa bestämmelser. Medlemsstaterna uppmantras dessutom i direktivet till mer förmånligare reglering på området. Det föreligger följaktligen inga hinder mot att ha gynnsammare bestämmelser kring familjeåterförening i nationell lag.⁴⁵

Införlivandet av familjeåterföreningsdirektivet kom att medföra ändringar i utlänningslagen, såsom i femte kapitlet angående villkor för beviljande av uppehållstillstånd på grund av anknytning. I kapitel 13 infördes även nya bestämmelser om DNA-analys i de ärenden som rör familjeanknytning, vilket kommer behandlas i avsnitt 4.5. Till skillnad från direktivet har Sverige valt att tillämpa samma regler oberoende av vilket medborgarskap

⁴² Skr. 2013/14:73, s. 38.

⁴³ Prop. 2005/06:72, s. 34.

⁴⁴ UtIL 5 kap. 17 § andra stycket.

⁴⁵ Prop. 2005/06:72, s.35.

som anknytningspersonen har.⁴⁶ Ytterligare en skillnad till direktivet är att sambor likställs med maka/make i svensk lagstiftning.⁴⁷

4.2 Kärnfamiljen

Genom familjeåterföreningsdirektivet har bestämmelserna om uppehållstillstånd på grund av anknytning som rör medlemmar av kärnfamiljen sammanförts i en egen paragraf. För att kraven enligt familjeåterföreningsdirektivet skulle anses uppfyllda ansåg regeringen att den gamla utlänningslagen skulle ändras från att uppehållstillstånd *får* ges till att det ska framgå att uppehållstillstånd *ska* ges till medlemmar i kärnfamiljen. Med kärnfamilj menas anknytningspersonens make, sambo och ogifta barn.⁴⁸ Införandet av en uttrycklig rätt för kärnfamiljen att få uppehållstillstånd för familjeåterförening innebar att de situationer där uppehållstillstånd får vägras trots att det rör sig om medlemmar i kärnfamiljen måste anges särskilt i lagen.⁴⁹

I 5 kap. 3 § första stycket p. 2 utlänningslagen föreskrivs att utländska ogifta barn *ska* (egen kursivering) beviljas uppehållstillstånd om barnet antingen har en förälder som är bosatt eller som har beviljats uppehållstillstånd i Sverige, eller har förälder som är gift eller sambo med någon som är bosatt eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning här. Rätten gäller dels barn som är gemensamma till den förälder som är bosatt eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning här och hans eller hennes make eller sambo, dels barn som är barn endast till den förälder som bor här eller har beviljats uppehållstillstånd för bosättning här eller endast maken eller sambon.⁵⁰

4.3 Barn i utlänningslagen

Som nämndes tidigare definieras barn som en person under 18 år. Enligt migrationsöverdomstolens praxis är det omständigheterna vid tidpunkten för prövningen som är avgörande för frågan om det finns förutsättningar för uppehållstillstånd på grund av anknytning. Även om utläningen vid ansökningstillfället var under 18 år, kan man inte längre tillämpa

⁴⁶ Prop. 2005/06:72 s. 28.

⁴⁷ UtL 5 kap 3§ 1p.

⁴⁸ UtL 5 kap. 3 §; prop. 2005/06:72 s. 31, 34.

⁴⁹ Prop. 2005/06:72, s. 36

⁵⁰ Prop. 2005/06:72, s.85; Wikrén och Sandesjö, 2010, s. 244 f.

tillståndsreglerna för ogifta, minderåriga barn, om sökanden fyllt 18 år vid prövningstillfället.⁵¹

Regeringens utgångspunkt är att det är till barnets bästa att leva tillsammans med sina föräldrar och att bestämmelserna därför skall vara sådana att återföreningen mellan barn och föräldrar ska underlättas.⁵² Vid införandet av portalparagrafen om hänsynen till barnets bästa uttalade sig regeringen om vissa avvägningsfrågor beträffande barn. Regeringen konstaterade att principen om barnets bästa i många ärenden får anses tala för att bevilja bosättning i Sverige, t.ex. för barn som kommer hit från krigshärjade länder eller barn som lider av sjukdomar eller handikapp som inte kan behandlas i hemlandet. Vidare påpekade regeringen att ett barn som följt med sina föräldrar till Sverige och även måste följa med föräldrarna när de tvingas återvända inte i sig är att anse som negativt för barnet. Barn har det inte regelmässigt bäst i Sverige. Regeringen fann alltså att det inte kan sägas att det generellt skulle allvarligt skada ett barn att följa med sina föräldrar till ett annat land.⁵³

Precis som i familjeåterföreningsdirektivet jämföras adoptivbarn med biologiska barn. Ett barn ska beviljas uppehållstillstånd under förutsättning att barnet är ogift och under 18 år, oavsett om barnet redan har adopterats av anknytningspersonen eller avses bli adopterad av anknytningsperson. Det krävs även att adoptionsbeslutet har meddelats eller avses komma att meddelas av svensk domstol, eller att adoptionsbeslutet annars gäller i Sverige.⁵⁴ Bestämmelsen tar sikte på adopterade barn som inte uppfyller kravet på att ha varit hemmavarande barn till adoptivföräldrarna.⁵⁵

Ensamkommande barn som är flykting eller annan skyddsbehövande har en ovillkorlig rätt till återförening med sina föräldrar. Med ensamkommande barn avses ett barn som vid ankomsten till Sverige var skilt från sina föräldrar eller från någon annan vuxen person som får anses ha trätt i föräldrarnas ställe.⁵⁶ Bestämmelsen innebär även en rätt till uppehållstillstånd för det fall barnet bedömts vara annan skyddsbehövande. Någon rätt till uppehållstillstånd finns inte för annan vuxen person som har trätt i föräldrarnas ställe.⁵⁷

⁵¹ MIG 2007:5.

⁵² Prop. 2005/06:72, s. 46.

⁵³ Wikrén och Sandesjö, 2010, s. 273.

⁵⁴ UtL 5 kap. 3 § första stycket 3.

⁵⁵ Prop. 2005/06:72, s. 33 f.

⁵⁶ UtL 5 kap. 3 § första stycket 4; Wikrén och Sandesjö, 2010, s. 246.

⁵⁷ Prop. 2005/06:72, s. 86; Wikrén och Sandesjö, 2010, s. 246.

Enligt familjeåterföreningsdirektivet får rätten till familjeåterförening begränsas för barn i polygama hushåll, dvs. barn till anknytningspersonen och ytterligare en make/maka.⁵⁸ När regeringen övervägde bestämmelsen kom man fram till att uppehållstillstånd för ytterligare make/maka visserligen kan vägras om anknytningspersonen redan bor tillsammans med en make här. Dock ansåg regeringen att barn i polygama hushåll kan ha lika stort behov att återförenas med en förälder som bor i här, som barn till skilda föräldrar där ena föräldern gift om sig och bor i Sverige. Regeringen medgav att det fanns en risk att föräldern som bor i utlandet senare kan ansöka om uppehållstillstånd på grund av anknytning till barnet här, vilket skulle kunna anses sanktionera månggifte indirekt. Dock anses barnets rätt att återförenas med sin förälder så viktigt att man inte kan begränsa den rätten. Det finns även möjlighet att i framtiden avslå en ansökan från föräldern som bor utomlands. Det infördes därmed inte någon bestämmelse som begränsar möjligheten för barn i polygama hushåll att få uppehållstillstånd i Sverige.⁵⁹

4.4 Fakultativa bestämmelser

4.4.1 Särskilt beroendeförhållande

Upphållstillstånd får ges till en utlänning som är nära anhörig till någon som är bosatt i Sverige eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning, under förutsättning att hen har ingått i samma hushåll som den personen och det att föreligger ett särskilt beroendeförhållande mellan släktingarna som existerade redan i hemlandet.⁶⁰ Regeringen ansåg i förarbetet att det är en avvägning som borde ligga i linje med Europadomstolens tolkning av artikel 8 om skydd för familjelivet. Bestämmelsen kan röra hemmavarande, ogifta barn över 18 år eller ensamstående kvinnor från en kultur där det är mer eller mindre omöjligt att leva i en egen bostad. Gemensamt för alla situationer som kan komma i fråga enligt denna bestämmelse är att det måste finnas någon form av beroendeförhållande mellan släktingarna, som gör det svårt att leva åtskilda.⁶¹

⁵⁸ Artikel 4.4 Familjeåterföreningsdirektivet.

⁵⁹ Prop. 2005/06:72, s. 40.

⁶⁰ UtL 5 kap. 3a § första stycket 2; Wikrén och Sandesjö, 2010, s. 253.

⁶¹ Prop. 1996/97:25, s. 113.

4.4.2 Synnerliga skäl

Uppehållstillstånd kan även beviljas på grund av anknytning till anhörig i Sverige eller svenska förhållanden i övrigt, om det finns synnerliga skäl.⁶² I motiven betonade regeringen att bestämmelsen ska kunna tillämpas som en ventil, att det är en undantagsregel och att det ska röra sig om en udda situation med ömmande omständigheter.⁶³ När migrationsöverdomstolen konstaterat att det t.ex. inte föreligger sådant beroendeförhållande som avses i avsnitt 4.4.1 har domstolen gått vidare till bestämmelsen om synnerliga skäl.⁶⁴

Migrationsöverdomstolen har sagt att bedömningen av synnerliga skäl ska fokusera på om den klagandes sociala, säkerhetsmässiga eller humanitära situation framstår som särskilt utsatt. Domstolen har även påpekat att hänsyn ska tas till sökandens ålder, försörjningsmöjligheter, boendeförhållanden samt omständigheter av humanitär art.⁶⁵

4.4.3 Synnerligen ömmande omständigheter

Uppehållstillstånd får beviljas en utlänning om det inte kan ges på annan grund och om det vid en samlad bedömning av utlänningens situation föreligger sådana synnerligen ömmande omständigheter att hen bör tillåtas stanna i Sverige.⁶⁶ Vad som framförallt är av intresse i detta sammanhang är att barn får beviljas uppehållstillstånd även om de omständigheter som kommer fram inte har samma allvar och tyngd som krävs för att uppehållstillstånd ska beviljas vuxna personer.⁶⁷ Socialförsäkringsutskottet har framhållit att syftet med bestämmelsen är att mildra tidigare praxis beträffande ärenden som rör barn.⁶⁸ Bestämmelsen innebär t.ex. att när det gäller sjukdom behöver det inte vara fråga om en livshotande sjukdom för att uppehållstillstånd ska kunna beviljas ett barn med vårdbehov.⁶⁹

I alla ärenden i familjeåterförening som rör barn är dagen då barnet fyller 18 år av stor vikt. För att belysa detta kan ett ärende från migrationsöverdomstolen nämnas, där domstolen avslog en ansökan om uppehållstillstånd från A, 19 år. Domstolen ansåg inte att det förelåg

⁶² UtL 5 kap. 3a § tredje stycket 3.

⁶³ Prop. 2004/05:170, s. 184 och 277.

⁶⁴ Wikrén och Sandesjö, 2010, s. 259.

⁶⁵ MIG 2009:23.

⁶⁶ UtL 5 kap. 6 § första stycket.

⁶⁷ UtL 5 kap. 6 § andra stycket.

⁶⁸ Prop. 2004/05:170, s. 281; bet. 2004/05:SfU17, s. 36.

⁶⁹ Wikrén och Sandesjö, 2010, s. 273.

synnerligen ömmande omständigheter, trots att föräldrar och syskon hade beviljats uppehållstillstånd i Sverige, att hon var ensamstående och att underinstansen tidigare hade ansett att hon med hänsyn till kulturella traditioner skulle ha betydande svårigheter att leva ett eget liv utan sin närmaste familj och manligt beskydd.⁷⁰ Hade hon däremot definierats som barn hade det inte krävts att omständigheterna hade samma tyngd, och då hade möjligen utfallet för A blivit annorlunda.

4.5 DNA-analys

I lagändringen 2006 (SFS 2006:220) införde man en bestämmelse om DNA-analys i utlänningslagen, i första hand avsedd att underlätta familjeåterförening mellan minderåriga barn och deras föräldrar. Migrationsverket ska i ärenden som rör familjeåterförening ge minderåriga barn och deras föräldrar tillfälle att få en DNA-analys utförd på statens bekostnad, dock endast om den övriga utredningen om släktskapet är otillräcklig. Det får inte heller vara uppenbart att det återopade släktskapet inte föreligger.⁷¹

Förhållandena i sökandens hemland kan ibland göra det omöjligt för sökanden att skaffa fram de handlingar som krävs för att styrka släktskapet med referenspersonen. För att ansökan om uppehållstillstånd för familjeåterförening ska kunna beviljas krävs även att sökandens identitet är fastställd. Regeringen anförde i förarbetet att familjeåterförening är en rättighet både i svensk och internationell rätt och att DNA-analys är ett sätt att stärka rätten till familjeåterförening genom att man på så sätt kan styrka sökandens identitet samt det biologiska sambandet med referenspersonen.⁷²

Enligt regeringens uppfattning talade framför allt hänsynen till barnets bästa och skyddsaspekten starkt för införandet av möjlighet till DNA-analys. Innan DNA-analysen infördes har det ofta fått räcka med att sannolika skäl talar för att släktskapet är korrekt när det gäller barn. En följd av detta lägre beviskrav blev att en del barn utnyttjats för att skapa en fiktiv anknytning till Sverige för en person som låtsas vara förälder till barnet. En skärpning av beviskravet ansåg dock inte regeringen var en godtagbar lösning då det skulle medföra att familjeåterförening i andra fall hindras. Familjeåterförening är en självklar och grundläggande del av den svenska invandringspolitiken, men rätten måste vägas mot vikten av barnets bästa vilket i denna situation ansågs vara att förebygga situationer där barn

⁷⁰ MIG 2009:29.

⁷¹ UtL 13 kap. 15 och 16 §§; prop. 2005/06:72, s. 68, 89.

⁷² Prop. 2005/06:72, s. 68 f.

återförenas med personer som i verkligheten inte är deras föräldrar. Istället för en skärpning av beviskravet menade regeringen att möjligheten till DNA-analys kan skydda barn mot ett sådant utnyttjande, utan att försvåra rätten till familjeåterförening. Vidare påpekade regeringen att det i de allra flesta fall är barnets föräldrar som har de främsta förutsättningarna att se till barnets bästa och tillgodose dess behov.⁷³

En del remissinstanser var tveksamma till införandet av DNA-analys, och menade att det kan innebära en risk för integritetskränkning. Uppgifter om det biologiska släktskapet som inte var kända sedan tidigare kan framkomma. De flesta ansåg emellertid att fördelarna vägde tyngre. Remissinstanser framhöll även den sociala familjens betydelse framför den biologiska familjen. Ett negativt resultat på DNA-analys borde inte hindra ett barn från att återförenas med den som barnet betraktar som sina faktiska föräldrar.⁷⁴ Som svar på denna kritik framhöll regeringen emellertid att en DNA-analys inte ska innebära att t.ex. adoptivbarn i större utsträckning kommer nekas familjeåterförening. I de fall där det faktiska familjeförhållandet inte är detsamma som det biologiska så ska annan utredning göra grund för prövning av ansökan.⁷⁵

⁷³ Prop. 2005/06:72, s. 69.

⁷⁴ Prop. 2005/06:72, s. 68.

⁷⁵ Prop. 2005/06:72, s. 71.

5 Analys och slutsatser

5.1 Sammanfattande slutsatser

Min huvudfrågeställning i uppsatsen var att utreda ifall principen om barnets bästa vid rätten till familjeåterförening tillgodoses i Sverige. För att besvara frågan tog jag avstamp i att utreda definitionen av principen om barnets bästa. Det har inte varit helt okomplicerat att finna en tydlig definition av barnets bästa. Principen dyker upp i flera rättskällor, men aldrig i en klar och konkret definition. Jag anar emellertid att det är en närmast omöjlig uppgift att finna en konkret betydelse på vad barnets bästa faktiskt innebär, något som jag anser kan ha både för- och nackdelar. Genom att inte tydligt definiera principen kan tillämparen använda den flexibelt och anpassa den till det enskilda barnets behov och till olika omständigheter. Å andra sidan finns risken att principen mindre förutsebar och kan kringgå. Risken är även att likhet inför lagen inte gäller i den omfattning som är önskvärd.

En inledande iakttagelse kring införlivandet av familjeåterföreningsdirektivet i svensk lagstiftning är att den svenska lagstiftaren har använt direktivets handlingsutrymme i ett generösare håll än vad som krävdes enligt direktivet. Utlänningslagen har bl.a. en utvidgad familjdefinition som sträcker sig längre än de obligatoriska bestämmelserna i direktivet. De tvingande reglerna enligt direktivet är begränsade till makar, och vad gäller registrerade partner och sambor är det upp till medlemsstaterna att själva avgöra om de ska likställas med makar eller ej. Sverige har valt att likställa registrerade partners och sambor med makar i utlänningslagen, vilket jag anser är att i större mån tillgodose barnets bästa i betydelsen av barnets rätt till sina föräldrar.

Kärnfamiljen har ett väldigt starkt skydd både i familjeåterföreningsdirektivet och utlänningslagen. Kärnfamiljen som utgångspunkt är något jag har funderat kring under uppsatsens gång. Familjebegreppet definieras olika i olika kulturer, vilket gör att prioriteringen av kärnfamiljen slår hårdare mot vissa kulturer. Ett barn slutar klassas som ett barn den dag då det fyller arton. En sjuuttonåring som vid ansökningstillfället klassas som barn och därmed skulle få stanna med sin familj kan hinna fylla arton innan prövningstillfället och riskerar därmed att inte få återförenas med sin familj. Jag förstår att de fakultativa bestämmelserna i avsnitt 4.4 innebär en möjlighet för personer över 18 år att återförenas med sin familj, men glappet mellan de sista dagen som sjuuttonåring och första dagen som artonåring framstår som väldigt stort.

Ärendet från migrationsöverdomstolen som behandlades i avsnitt 4.4.3, där A inte fick återförenas med sin familj, belyser vikten av att klassas som barn enligt svensk lag.

Bestämmelser i svensk lag enligt vilka uppehållstillstånd får ges till underåriga barn och adoptivbarn är mer generösa än de i familjeåterföreningsdirektivet. Barn i icke-traditionella familjer befinner sig utanför det skydd som familjeåterföreningsdirektivet har att erbjuda. Framförallt barn till homosexuella föräldrar, barn som föds i polygami familjer eller barn till föräldrar som inte är gifta och som inte kan styrka en varaktig relation till varandra. Som jag nämnde tidigare har registrerade partners samma rätt till familjeåterförening som gifta i Sverige. Den svenska regeringen har även valt att inte införa en begränsning av rätten till familjeåterförening för barn i polygama hushåll. Sveriges lagstiftare förespråkar inte den traditionella familjebildning mer än den icke-traditionella. Det avgörande är snarare barnets och övriga familjemedlemmars rätt att leva tillsammans med sin familj. Dock är inte rätten till familjeåterförening ovillkorlig.

Införandet av DNA-analysen beskrevs av regeringen som en åtgärd inom rätten till familjeåterförening direkt kopplat till principen om barnets bästa. Av vad som framgår av lagtext och förarbete är jag beredd att instämma att det åtminstone är mer till barnets bästa än att skärpa beviskravet för släktskap. Utan vidare utredning vet jag dock inte om DNA-analysen säkerställer att färre barn utnyttjas utan att försvåra rätten till familjeåterförening för vissa barn.

Lagstiftningen i Sverige förespråkar en human och öppen familjeåterförening, och principen om barnets bästa diskuteras i rättkällorna. I både nationella och internationella rättskällor förespråkas barnets rätt till sin familj och skyddet för familjen som enhet. Även om barnets bästa ska vägas mot andra intressen så finns det ett grundläggande skydd. Vad som komplicerar utredningen av frågeställningen är att jag inte haft möjlighet att studera barnets bästa och rätten till familjeåterförening i praktiken. Det finns ett handlingsutrymme för rättstillämparen att vid tillämpning av de fakultativa bestämmelserna i avsnitt 4.4 lägga stor vikt vid principen om barnets bästa. Utan att i större utsträckning studera hur lagstiftningen faktiskt tillämpas och tolkas finns det således inte ett enkelt svar till min frågeställning.

Av vad som framgått kan man utläsa att det finns en intressemotsättning mellan å ena sidan barnets bästa och å andra sidan statens vilja att åtminstone ha möjlighet att reglera invandringen.

5.2 Avslutande diskussion

Gällande principen om barnets bästa hade det varit intressant att fortsätta sökandet efter en tydligt definitionen i migrationsrätt, framförallt i det praktiska användandet. De fakultativa bestämmelserna i avsnitt 4.4 är av intresse då de i större utsträckning än de obligatoriska bestämmelserna innebär en avvägning och svår gränsdragning. Bestämmelserna kan även innebära en möjlighet för barnets bästa att vara avgörande och vägledande. Det hade varit intressant att fortsätta utredningen med att studera vilka avvägningar domstolen gör i bedömningen av t.ex. "synnerligen ömmande omständigheter", och hur bedömningen i praktiken skiljer sig åt mellan vuxna och barn. En ytterligare fundering jag har kring barnets bästa är om implementering av barnkonventionen i svensk rätt är ett bra alternativ eller ej. Att skapa större kunskap om barns rättigheter genom att göra barnkonventionen till lag är åtminstone något för lagstiftaren att fundera kring.

En omständighet kring DNA-analysen som jag ställer mig kritisk till är den som även remissinstanserna påpekade, nämligen att den biologiska familjen verkar ges företräde framför den social familjen. Den framstår som att den biologiska, traditionella familjen i viss mån prioriteras genom denna bestämmelse, vilket står i strid med vad regeringen gång på gång påpekar i förarbete. Det verkar finnas en risk att DNA-analys får till följd att barn från en kärnfamilj får större rättigheter än barn från icke-traditionella familjer när det inte finns handlingar att styrka relationen med föräldrar. Som följd riskerar barn att inte få återförenas med sin familj om inte släktskapet kan styrkas genom DNA-analys. Om man splittrar en familj så tar man inte hänsyn till barnets bästa, oavsett om den biologiska faktorn finns eller ej. Det hade följaktligen varit mycket intressant att vidare studera effekterna av DNA-analys, om fler eller färre familjer haft möjlighet att återförenas sedan införseln.

Käll- och litteraturförteckning

Offentligt tryck

Propositioner

Prop. 1989/90:107 *Godkännande av FN-konventionen om barnets rättigheter.*

Prop. 1996/97:25 *Svensk migrationspolitik i globalt perspektiv.*

Prop. 2000/01:66 *Upphållstillstånd för adopterade.*

Prop. 2004/05:170 *Ny instans- och processordning i utlännings- och medborgarskapsärenden.*

Prop. 2005/06:72 *Genomförandet av EG-direktivet om rätt till familjeåterförening samt vissa frågor om handläggning och DNA-analys vid familjeåterförening.*

Regeringens skrivelse

Skr. 2013/14:73 *Migration och asylpolitik.*

Statens offentliga utredningar

SOU 2002:13 *Vår anhöriginvandring*

Betänkande

Bet. 2004/05:SFU17 *Ny instans- och processordning i utlännings- och medborgarskapsärenden.*

Sveriges internationella överenskommelser

SÖ 1990:20 *FN:s konvention om barnets rättigheter.*

SÖ 1952:35 *Den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.*

Litteratur

Bernitz, Ulf och Kjellgren, Anders 2010, *Europarättens grunder*, uppl. 5, Stockholm

Diesen, Christian; Lagerqvist Veloz Roca, Annika; Lindholm Billing, Karolina; Seidlitz, Madelaine; Wahren, Alexandra 2012, *Prövning av migrationsärenden: Bevis 8*, upplaga 2, Stockholm

UNICEF, Hodkin, Rachel, Newell, Peter 2007: *Implimentation handbook for the convention on the rights of the child*, uppl. 3.

Wikrén, Gerhard och Sandesjö, Håkan 2010, *Utlänningslagen – med kommentarer*, nionde upplagan, Norstedts Juridik AB

Elektroniska källor

Barnrättskommitténs rapport 2009: Committee on the rights of the child, fifty-first session, consideration of reports submitted by states parties under article 44 of the convention, Concluding observations: Sweden.

http://www.oru.se/PageFiles/34962/Barnr%C3%A4ttskommitten_juni2009.pdf (hämtad 2014-05-08)

Europeiska kommissionen

KOM(2008) 610 slutlig. Rapport från kommissionen till Rådet och Europaparlamentet om tillämpningen av Rådets direktiv 2003/86/EG om rätt till familjeåterförening.

<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2008:0610:FIN:SV:PDF> (hämtad 2014-05-14)

KOM (2011) 735 slutlig. Grönbok om rätt till familjeåterförening för tredjelandsmedborgare som är bosatta i Europeiska unionen (direktiv 2003/86/EG).

<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0735:FIN:en:PDF> (hämtad 2014-05-12)

Rättsfallsförteckning

Migrationsöverdomstolen

MIG 2007:5

MIG 2009:23

MIG 2009:29